

DECLARACIÓ DE GIRONA

CIUTATS I POBLES PER UN URBANISME SOSTENIBLE

Els models actuals de creixement estan caracteritzats per una **dispersió dels sistemes urbans** (en tres decennis hem duplicat l'ocupació del sòl de moltes àrees metropolitanes, del litoral, i de l'interior de Catalunya), comporten greus hipoteques ambientals i generen incerteses respecte al futur dels nostres ecosistemes.

L'**ocupació expansiva del territori, la febre urbanitzadora i constructora** (Espanya és el país que consumeix més ciment de tota la Unió Europea; i a Catalunya, la proliferació de segones i terceres residències intensifica l'increment desmesurat de noves urbanitzacions), provoca, de forma accelerada, pèrdua de biodiversitat; la impermeabilització de grans superfícies amb greus efectes sobre els cicles hídrics; el consum desmesurat de materials, d'aigua i d'energia; sistemes de mobilitat insostenibles; una emissió de quantitats ingents de contaminants atmosfèrics, i també greus distorsions dels sistemes fluvials i marins.

Un **preu** per tant, **ecològicament i socialment elevat**, d'un procés urbanitzador on primen els interessos dels promotors urbanístics (molt sovint especulatius), que tendeix a produir espais segregats (ús residencial, ús comercial, ús industrial, nous espais funcionals...) i que genera empobriment de les relacions socials i un augment explosiu de la mobilitat a les nostres ciutats. Una dinàmica, que empeny també a diferents sectors de la població a marxar a àrees urbanes de la perifèria (cercant preus més assequibles) generant models de segregació, descohesió social i difuminació del sentit de pertinença a l'entorn, a més a més dels seus efectes negatius sobre el canvi climàtic.

Un **model urbanístic d'ocupació del nostre territori** que, tal com afirmen diferents observatoris, **resulta insostenible i insuportable**, afegint que **cal un canvi de rumb** (Informe 2006, Observatorio de la Sostenibilidad en España) (Informe sobre medi ambient i desenvolupament sostenible, Catalunya, 2005). Es tracta d'ordenar i orientar aquest creixement evitant l'ocupació indiscriminada del territori, establint límits racionals a l'expansió urbana,

pensant en el present i en el futur. I per això **cal recuperar el paper protagonista de la intervenció pública, de l'interès general.**

El **nou Estatut d'Autonomia** de Catalunya, consagra i legitima aquest canvi de prioritats **en favor de la sostenibilitat**. És, alhora, un instrument i **un estímul al món local** per actuar en la preservació del territori, la biodiversitat, i la prevenció del canvi climàtic.

I caldrà fer-ho d'acord amb les **noves demandes i exigències socials**, de manera coordinada i mancomunada entre els municipis petits; i en col·laboració amb les diferents institucions de govern supramunicipal i també del Govern de la Generalitat.

Tal com determina el nou Estatut, l'Administració de Catalunya disposa de competències fonamentals en matèria d'urbanisme, medi ambient i ordenació del territori, i a l'administració local li correspon l'elaboració dels plans urbanístics i l'aprovació dels instruments de gestió.

És per aquesta raó, que des d'aquesta Assembla de la Xarxa a la ciutat de Girona, volem **proclamar i reafirmar la vigència de les Agendes 21, com a veritables instruments de planificació i participació cap a la sostenibilitat.**

I en conseqüència **ACORDEM:**

1. **CONVERTIR els principis inspiradors de l'Agenda 21** en part essencial del **tràmit de planejament i d'avaluació ambiental**. **Igualment** cal garantir la seva traducció en **propostes reals d'actuació**, el que vol dir disposar dels **recursos financers suficients i adequats** per desenvolupar els **Plans d'Acció Local**.
2. **IMPULSAR** els models de planificació i ordenació del territori que potenciïn els valors endògens i sostenibles, promovent la dimensió de la **Responsabilitat Social i Ambiental** entre els agents, empreses i organitzacions del territori.
3. **ESTABLIR indicadors de mesura i avaluació** real dels compromisos adquirits (particularment respecte al grau d'acompliment dels Plans d'Acció Local), **mitjançant instruments de participació** (Consells de Sostenibilitat, i similars), i els mecanismes de **governabilitat** de les Agendes i dels Indicadors.
4. **DEMANAR** al Govern la **revisió i actualització de l'Agenda 21 de Catalunya**, reforçant la nostra presència com a Xarxa, identificant les **noves demandes i necessitats emergents**, i compartint recursos i instruments.
5. **PROPOSAR** la incorporació de la **Memòria d'Indicadors Municipals** a l'Informe anual de Medi Ambient i Desenvolupament Sostenible, i també la presència a l'Observatori de Sostenibilitat de Catalunya.

6. **DEFINIR** aquells **indicadors de sostenibilitat més significatius sobre canvi climàtic** (dotant-los de valor normatiu a través de la iniciativa legislativa), per **incorporar-los** de forma permanent als indicadors ja existents (població, ocupació, nivells d'instrucció...) dels municipis d'**IDESCAT**.

7. **ELABORAR** una **Estratègia catalana de medi ambient urbà**, recollint els requeriments de la Estratègia europea (i del Llibre Verd de Medi ambient Urbà, aprovat per la **Red de Redes**), que tingui en compte, de manera integrada, els quatre àmbits proposats: **l'urbanisme, el transport, l'edificació, i la gestió urbana**.

- Un **urbanisme sostenible** significa **crear ciutat i no crear urbanitzacions**. Ordenant l'expansió urbana, reciclant teixits urbans, reduint els impactes mitjançant un urbanisme bioclimàtic i amb patrons de consum d'aigua i energia eficients. Augmentant la qualitat i complexitat urbana, i aprofitant les oportunitats de la societat del coneixement.
- Un **urbanisme de proximitat**, vol dir recuperar l'espai públic multifuncional, que **redueixi la dependència de l'automòbil** i les necessitats dels desplaçaments motoritzats. Major protagonisme dels models de transport sostenible a on tinguin una major rellevància el transport col·lectiu, l'accessibilitat dels vianants i l'ús de la bicicleta. En definitiva **garantir que la prioritat és la mobilitat de les persones, no dels vehicles**.
- Promoure la **sostenibilitat en l'edificació** vol dir, en primer lloc, fer un ús eficient del patrimoni immobiliari dels nostres pobles i ciutats, prioritzant la rehabilitació i reutilització davant la febre de noves construccions. (La Llei de millora de Barris de Catalunya 2/2004, és un bon exemple de col·laboració entre el Govern i els municipis, que ha permès intervenir de manera integrada en 46 barris). En segon lloc, aplicar criteris d'eficiència en l'ús dels recursos i materials utilitzats, garantint el manteniment i gestió de la biodiversitat. Igualment el Decret d'Eficiència del Govern i el Codi Tècnic d'Edificació han de permetre millorar els actuals indicadors de qualitat i ecoeficiència dels nous habitatges.
- La **gestió urbana** significa atendre les noves realitats socials, econòmiques; els nous conflictes i les noves demandes, preservant el territori i els recursos naturals. Requerint una major implicació corresponsable de la ciutadania i de la cooperació supramunicipal. "Es prioritari **transformar les Agendes 21 locals en plans concrets d'acció** que involucrin els diferents actors públics i no públics, **des d'una perspectiva d'exemplaritat** en l'actuació dels governs locals i de les seves relacions amb proveïdors i ciutadans" (Llibre Verd de Medi ambient Urbà, 2006).

Finalment i en coherència amb els punts anteriors, volem **EXPRESSAR** la **nostra identificació i suport als principis i continguts que recull l'Estratègia i el Llibre Verd de Medi Ambient Urbà**, aprovat per la Red de Redes. Procés d'elaboració (i de creació de la Red de Redes) en el qual la Xarxa ha participat i hi participa, molt activament.

Girona, 19 d'octubre de 2006